

Sygn. akt II KZ 40/21

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski

w sprawie **M. R. Ł.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, bez udziału stron,

w dniu 6 października 2021 r., zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. akt X Ka (...),

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. akt X Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 września 2020 r., sygn. akt X K (...),

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z 8 kwietnia 2021 r., po rozpoznaniu apelacji obrońcy, utrzymano w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z 4 września 2020 r. skazujący M.Ł. na karę 4 lat pozbawienia wolności za popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. Zawiadomienie o pierwszym terminie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na 9 marca 2021 r. wysłane zostało do miejsca zameldowania i skazany odebrał je osobiście w dniu 15 lutego 2021 r. Rozprawa ta, na którą stawiał się obrońca skazanego, została odroczone z powodu

choroby M. Ł. (przesłał on do Sądu zaświadczenie lekarskie) do dnia 8 kwietnia 2021 r., o czym Sąd powiadomił skazanego. Na tym etapie postępowania odwoławczego skazany został w dniu 31 marca 2021 r. osadzony w Areszcie Śledczym w W. w związku z inną sprawą, o czym nie poinformował organu sądowego, pomimo że o takim obowiązku, wynikającym z art. 75 k.p.k., pouczone go podczas pierwszego przesłuchania (k. 107). Wobec tego kolejna rozprawa apelacyjna, podczas której zapadł wyrok, odbyła się bez jego udziału; stawiał się na nią obrońca z urzędu - adwokat M. W.. W ustawowym terminie 7 dni obrońca złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia od całości wyroku i w dniu 7 maja 2021 r. dokument ten został wysłany do adwokata. W dniu 26 maja 2021 r. skazany zażądał „przesłania mu wyroku z uzasadnieniem”, zapowiadając wniesienie kasacji, i wniósł o przydzielenie mu obrońcy z urzędu. Jako powód niezłożenia wniosku w terminie podał pozbawienie go wolności; poza tym z uwagi na bierną postawę obrońcy z urzędu skazany utrzymywał, że nie wiedział o wydaniu wyroku. W związku z tym pismem, potraktowanym jako wniosek z art. 126 § 1 k.p.k., Sąd Okręgowy w W. z jednej strony, postanowieniem z 17 czerwca 2021 r., odmówił M. Ł. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, a z drugiej 25 czerwca 2021 r. wyznaczył mu obrońcę z urzędu - adwokata W. C. – celem sporządzenia kasacji, o czym go oraz skazanego zawiadomiono (jednocześnie przesyłając obrońcy wyrok z 8 kwietnia 2020 r. wraz z uzasadnieniem). W dniu 6 lipca 2021 r. M. Ł. skierował do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie z 17 czerwca 2021 r. i zażądał uchylenia tego rozstrzygnięcia, podnosząc, że miał zamiar poinformować organy sądowe o zmianie miejsca pobytu, ale stanęły mu na przeszkodzie problemy techniczne (brak kartki, długopisu, brak pomocy ze strony personelu aresztu śledczego, a on nie pamiętał sygnatury akt sprawy).

W sprawie została wywiedziona kasacja, o czym w dniu 6 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w W. zawiadomił skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

U podstaw zaskarżonego postanowienia legł argument, że skazany nie wywiązał się z obowiązku nałożonego na niego jako uczestnika procesu na podstawie art. 75 k.p.k. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, oskarżony jest obowiązany zawiadamiać organ prowadzący postępowanie o każdej zmianie miejsca swojego zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni. Niezawiadomienie sądu o zmianie miejsca pobytu w związku z aresztowaniem skarżącego w dniu 31 marca 2021 r. stanowiło zatem okoliczność, która uprawniała Sąd *ad quem* do przyjęcia tzw. fikcji doręczenia na podstawie art. 133 § 1 i 2 k.p.k.

W konsekwencji przyczyny, na jakie powołano się w zażaleniu, nie mogły spowodować skutku w postaci przywrócenia terminu do złożenia wniosku o uzasadnienia wyroku, gdyż nie stwierdzono, że zaistniały okoliczności, które wolno byłoby uznać za niezależne od strony; brak dostępu do kartki i długopisu okazał się czczą deklaracją, skoro skazany nie miał problemu, inicjując postępowanie o przywrócenie mu terminu oraz formułując przedmiotowe zażalenie - obydwie pisma wysłał z tego samego aresztu śledczego. Skarżący nie wykazał również, aby obrońca z urzędu rzeczywiście dopuścił się wobec niego działań niekorzystnych, które szkodziłyby jego interesowi procesowemu. W tym kontekście warto zauważyć, że skoro o terminie rozprawy odwoławczej w dniu 8 kwietnia 2021 r. skazany został skutecznie zawiadomiony zanim został aresztowany – w dniu 23 marca 2021 r. (data prezentaty k. 532), to mógł w dniu rozprawy skontaktować się telefonicznie zarówno z adwokatem, jak i z Sądem Okręgowym w W. w celu uzyskania informacji o biegu sprawy.

Na koniec warto jeszcze raz przypomnieć, że ostatecznie wyznaczony skazanemu obrońca z urzędu wywiódł kasację od wyroku Sądu odwoławczego.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.